

Konkrēti un efektīvi

«Mums vēl ir veicams liels darbs, lai pilnvērtīgi sociālistisko dzīves veidu un izskatu visu to, kas traucē jaunā cilvēka veidošanos. Tā ir viena no neatņemamām sastāvdaļām partijās sociālajā politikā, kuras mērķis ir padomju cilvēku labklājība un laime.»
(L. Brežņevs, PSKP CK pārskata referāts PSKP XXVI kongresam)

Visas trīs manas sarunu biedres — Līvānu eksperimentālās biokīmiskās rūpnīcas arodkomitejas priekšsēdētāja T. Davidenko, uzņēmuma kadru daļas priekšniece J. Kalmiņa un juriskonsulte N. Kolcova bija vienādās domas: jūtamu launumu ražošanai darba disciplīnas pārkaupumi uzņēmumā nenodara. Eksperimentālā biokīmiskā rūpnīca nepieder pie tiem uzņēmumiem, kur, analizējot ražošanas programmas neizpildīšanas iemeslus, kā vienu no pirmajiem min zemo darba disciplīnu. Un tomēr pārkaupumi ir. Tiesa, to skaitis jūtami samazinās: pagājušā gada pirmajā ceturksnī darba neierādās 26 cilvēki, bet šī gada pirmajos trijos mēnešos — tikai astoņi. Un kaut arī arodkomiteja, kadru daļa, dažādas sabiedriskas organizācijas,

kas stāv disciplīnas sardzē, savu ieguldījumu vērtē visai pieticīgi, tomēr uzdrošinās apgalvot, ka cīņa ar darba laika zudumiem un tajā gūtā pozitīvie rezultāti ir tieši viņu nopelns.

— Protams, būtu ideāli, ja darbu kavējumu skaitu ceturksnī varētu samazināt līdz vienziemei skaitlīm, — atzīst J. Kalmiņa. — Vairāk, šķiet, pašlaik nepanāksim. Reālo apstākļu analīzes rezultāts. Kurā iecirknī visbiežāk kavē darbu? Uz šo jautājumu ir konkrēta atbilde: tur, kur vēl nav izskausts mazražīgais roku darbs, kam nav nepieciešama augsta kvalifikācija. Apzinīgums lielākoties ir tieši proporcionāls profesionālajam līmenim. Uzņēmumā ir divi «nelabvēlīgie» iecirkņi — transpor-

ta ceļš un termocentrāle. Ipaši sarežģīti ir transporta ceļš, tajā pastāvīgi trūkst krāvēju. Tāpēc ir pilnīgi saprotams, cik komplicēti šādos apstākļos nākas strādāt ceļa arodkomitejai, kuru vada Klavdija Kuhareca.

— Seit ir sava specifika, — stāsta T. Davidenko. — Ar darba kavētāju jārūnā, protams, visā stingrībā. Bet tā, lai cilvēks tomēr paliktu sava darba vietā, jo atļāšana — tas ražošanai nav labākais variants. Ja mēs nepratām viņu audzināt, tad arī uz citu kolektīvu viņš aiziet tāds pats.

Galvenā nozīme cīņā ar disciplīnas pārkāpumiem ir individuālajam darbam. Bet, pirms «ņemt uz grauda» konkrētu vaimnieku, notiek liels organizatoriskais darbs.

Rūpnīcā jau kļuvis par tradīciju rīkot vienotās darba disciplīnas dienas — tā ir katru ceturksņa otrā piektdiena. Taču faktiski šajā dienā tiek apkopoti rezultāti. Pirms tam rīko daudzus reidus, kas aptver visu ražošanu. Tos organizē arodkomiteja, kadru daļa, tautas kontrolīeris, komjaunieši, rūpnīcas kontrolieris, likumpārkaupumu komisijas, alkoholiisma apkarošanas komisijas, padomes locekļi, divu biedru tiesu pārstavji. Vārdu sakot, darba ieciestītajies ne viens vien desmits

sabiedrisko aktīvistu. Negaidīta reida brigādes ieršanās ceļa sava ziņā ir pierasta lieta, bet vairāki reibinošo dzertu cienītāji bija nepatikami pārsteigti, ieraugot reida dalībniekus «13. algas» dienā pie Līvānos «populāra» tirdzniecības uzņēmuma.

Kopā ar sabiedriskajiem aktīvistiem reidos neiztrūkstošī piedalās arī fotogrāfs. Fotodokuments — pats reālistiskākais pierādījums. Tas skar ne tikai župas un darba kavētājus. Līdztekus, cik tas iespējams, noskaidro iemeslus, kas rada darba laika zudumus: vai tā ir bezkontrole no meistaru un brigadieru puses, vai neapmierinoša darba organizācija (kā, piemēram, bija mehāniskajā ceļā). Vārdu sakot, reids — tas ir materiālu avots vēlākai nopietnai sarunai pie rūpnīcas direktora.

Pret disciplīnas pārkāpumiem vērstie suda mēri nav ipaši oriģināli: tā ir gan atvaļinājuma atpakaļ celšana, gan pavirzīšana atpakaļ dzīvokļu rindā, un, protams, progresīvo piemaksu noņemšana. Taču vislielāko efektu, protams, dod morālais nosodījums. Tāpēc nekad nav trūcis materiālu «Komjaunatnes starmetims», rūpnīcas sienas avizes satiriskajai nodaļai, pārkaupēju vārdus nosauc arī kartēja

viētajā radio pārraidē.

— Liels darbs tiek veikts tieši ceļos, — stāsta T. Davidenko. — Seit vairs negaida kārtējo pārbaudi «no augšas», bet cenšas rīkoties paši. Sajā ziņā aktīva ir termocentrāles vadība. Par šādas patstāvības rezultātiem var spriest pēc otra ceļa piemēra, kur pedēja laikā strauji samazinājās darba laika zudumi.

Viens no visneatliekamākajiem uzdevumiem — paaugstināt prasīgumu pret vidēja posma speciālistiem, pret cilvēkiem, kam ir tiesākie kontakti ar saviem padotajiem un kas labāk par citiem viņus pazīst. Dažreiz gādās tā, ka viens otrs cenšas parkāpumus noslēpt — kaut tikai mainā vai brīdā gādē viss izskatītos kārtībā. Sādas režēs tiek sodīti abi — gan pārkaupējs, gan viņa brigadieris.

Taču, acimredzot, šāds sods tiek lietots reti. Nav ko slēpt: ne vienmēr meistars vai ceļa priekšnieks zina, uz kurieni patiesībā aizgājis strādnieks, kas tikko atprasījis, — uz poliklīniku vai uz frīzētavu. Bet sekmes var gūt tikai tad, kad cīnās nevis ar parkāpumiem vispār, bet ar konkrētiem personām, kas tos pieļauj. Šajā virzienā Līvānu biokīmijai strādās arī turpmāk.

I. KOROLOVA